

Зазірнуць глыбей у нетры

**Што часцей, акрамя нафты
і алмазаў, знаходзяць
беларускія геалагі**

НАДЗЕЯ ПАНКРАТАВА

*Мэтавы
паказчык
прыросту
нафты —*

600
*тысяч тон
у год*

Калі размова заходзіць пра карысныя выкапні, мы разводзім рукамі. Маўляў, чаго няма, таго няма — бедныя нашы нетры. Але геалагі супраць такой пастаноўкі пытаньня. Так, у нас няма ў лішку нафты і прыроднага газу, але прамысловыя запасы тых жа калійных соляў ацэньваюцца ні многа ні мала больш як у 7 мільярдаў тон!

Штогод у нас здабываюць 45-50 мільёнаў тон гэтага карыснага выкапня, а на экспарт ідзе 5-6 мільёнаў тон. Таму нядзіўна, што перад профільнымі арганізацыямі ставіцца задача па павышэнні ўзроўню геалагічнай вывучанасці патэнцыялу нашых нетраў і забеспячэнні патрэбы галін эканомікі ўласнай мінеральнай сыравінай.

Утрымліваць існуючыя паказчыкі і нарошчваць іх — такія задачы па нафце. Сёння мы здабываем 1,6 мільёна тон у год і ў 2016 годзе з гэтай задачай справіліся.

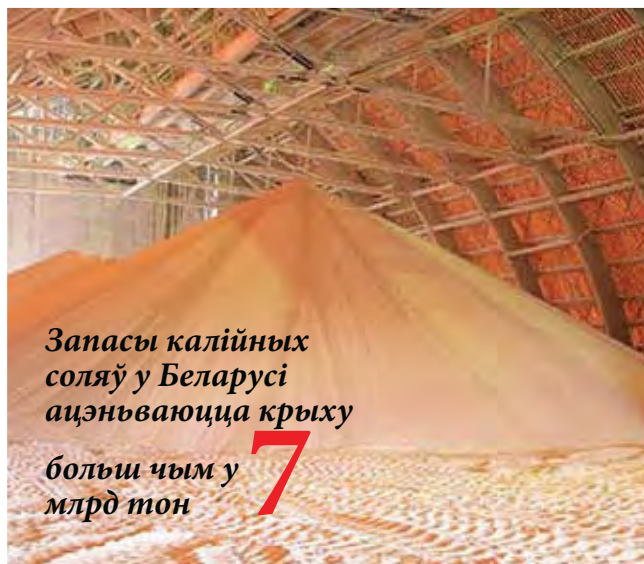
— Мэтавы паказчык прыросту запасаў нафты — каля 600 тысяч тон у год, ён за 2016 год выкананы на 124,7 працэнта, — гаворыць начальнік упраўлення па геалогіі Мінпрыроды Сяргей Мамчык. — Як мы гэтага дасягаем? Далучаем да гаспадарчага абароту

залежы з цяжжавымальнымі запасамі, працуем над пошукам і распрацоўкай новых. Напрыклад, запасы Паўднёва-Шацілкаўскага радовішча нафты на Гомельшчыне ацэньваюцца больш як у 100 мільёнаў долараў. Пры гэтым геолога-разведачныя работы каштавалі значна менш: бурэнне адной свідравіны абышлося ў суму каля 2-2,5 мільёна ў замежнай валюце. На перспектыву разглядаем яшчэ адно нафтавае радовішча Гомельшчыны — Вугальскае. Яго геалагічныя запасы ацэньваюцца прыкладна ў 1,7 мільёна тон нафты.

Паводле слоў выконваючага абавязкі намесніка генеральнага дырэктара "ВА "Беларуснафта" Пятра Поўжыка, у краіне выяўлена 82 радовішчы нафты, у распрацоўцы знаходзяцца каля 60 з іх. Абсталяванне, якое выкарыстоўвае прадпрыемства, самае сучаснае, у тым ліку беларускай вытворчасці. Напрыклад, буравыя ўстаноўкі глыбокага свідравання, якія выпускаюцца сумесна з італьянскай кампаніяй Drillmec.

— На 2017 год мы ставім перад сабою амбіцыйныя задачы і па павелічэнні палявых сейсмічных работ, і ў цэлым па прыросце запасаў, — гаворыць ён. — Тым не менш часцяком новыя адкрытыя радовішчы маюць недастаткова вялікі па-

**Запасы калійных
соляў у Беларусі
ацэньваюцца крыху**

**больш чым у
млрд тон**

7

**На перспектыву
разглядаецца
яшчэ адно
нафтавае
радовішча
Гомельшчыны —
Вугальскае**

тэнцыял і рэсурсавую базу, якая магла б кампенсавать нам гадавыя патрэбы здабычы. Апошнім часам кампенсация гадавой здабычы нафты за кошт прыросту запасаў не перавышае 60-65 працэнтаў. Таму стаўка робіцца на інавацыі.

Такія інавацыі нашы навукоўцы ў садружнасці з навукоўцамі Расіі і ў рамках саюзных праграм геологам прадстаўляюць. Так, у самы бліжэйшы час ім на дапамогу павінен прыйсці суперкамп'ютар "Скіф-геа", які ў аддаленым доступе зможы вырашыць цэлы шэраг задач, звязаных з геологаразведкай. Паводле слоў намесніка генеральнага дырэктара Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Сяргея Круглікава, такі суперкамп'ютар зможы аператыўна ажыццяўляць разлікі, у тым ліку на радовішчах. І скараціць вырашэнне пэўных задач з 46-47 гадзін да 7-8 хвілін.

Зрэшты, эканоміка краіны сёння зацікаўлена не толькі ў нафце, але і ў такіх карысных выкапнях, як каменная соль, мел, пясок, пясчана-гравійныя сумесі. Пакуль яны здабываюцца пад патрэбы прадпрыемстваў, гаворыць Сяргей

Мамчык. Але існуе пэўны рэзерв для выхаду на знешнія рынкі. І такія прыклады ёсць. У прыватнасці, за мінулы год экспарт шчэбню перавысіў паказчык 2015 года больш як у 2,5 раза і прынёс у казну больш за 65 мільёнаў долараў.

Патэнцыял карысных выкапняў, перакананы геологі, трэба задзейнічаць актыўней. Ёсць, напрыклад, перспектыва ў сапрапелю, а дакладней, ва ўгнаенняў на яго аснове, якія могуць стаць яшчэ адным артыкулам нашага экспарту.

— Акрамя будаўнічай сыравіны на аснове нашых базальтаў, артыкулам экспарту могуць стаць угнаенні з сапрапелю, — гаворыць Сяргей Мамчык. — Гэта стала зразумела падчас праведзеных візітаў кіраўніка дзяржавы ў такія краіны, як Арабскія Эміраты, Катар, Саудаўская Аравія, дзе ёсць пэўная цікавасць па развіцці земляробства. А ў пустыні неабходнай крыніцай для атрымання ўраджаю з'яўляюцца арганамінэральныя ўгнаенні.

Яшчэ адной крыніцай даходу могуць і павінны стаць інвестыцыйныя праекты па асваенні радовішчаў карысных выкапняў. Напрыклад, кошт толькі праекта па радовішчах калійных соляў ацэньваецца больш як у 3 мільярды долараў. Гаворка ідзе пра асваенне Петрыкаўскага радовішча, новых участкаў Старобінскага.

Даходы могуць прыносіць і адходы, даказаў Інстытут геалогіі НВЦ па геалогіі. Адной з першых ластавак стала выкарыстанне адвалаў, якія ўзнікаюць на кар'ерах па здабычы будаўнічага каменю. Такіх як на Мікашэвіцкім радовішчы.

— У 2016 годзе мы атрымалі доследныя ўзоры сілікатных матэрыялаў шматмэтавага прызначэння — керамічныя вырабы для сферы будаўніцтва, мінеральнае валакно, шклокрышталічны матэрыял, — расказала дырэктар інстытута Вольга Бярозка. — Іх якасць не саступае імпортным керамічным вырабам.

Вывучэнне выкарыстання другаснай сыравіны будзе прадоўжана сёлета на радовішчы Дыябазавыя. А вынікам, паводле слоў Вольгі Бярозкі, стане падрыхтоўка тэхналагічных рэкамендацый на атрыманне нетрадыцыйнай дыімпартамажысчальнай сыравіны на аснове другаснай перапрацоўкі.

Вераніка **Арцём'ева**